

BIULETYN INFORMACYJNY NR 2/99**KOLEGIUM SĘDZIÓW****POLSKIEGO ZWIĄZKU SZACHOWEGO**

Warszawa - Bydgoszcz, maj 1999

Treść numeru:

1. XIV Ogólnopolska konferencja sędziowska w Krynicy
2. XV Konferencja sędziowska w Warszawie
3. Regulamin działania Kolegium Sędziów PZSzach
4. Posiedzenie Kolegium Sędziów
5. Komunikat organizacyjny centralnego kursu sędziowskiego
6. Lista sędziów licencjonowanych
7. Nie zauważony mat c.d.
8. Problematyczny pat
9. Pozostałe informacje i komunikaty

1. Protokół z XIV Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych**Krynica 5-6 grudnia 1998.**

Oficjalnego otwarcia Obrad XIV Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych Krynica 5-6 grudnia 1998 dokonała przedstawicielka gospodarzy Kol. J. Cieśw. Do Prezydium Konferencji zostali zaproszeni: Andrzej Filipowicz, Ryszard Więckowski, Marian Bocheński i Tomasz Delega. Przewodniczącym Obrad wybrany został R. Więckowski. Następnie na wniosek przewodniczącego został przyjęty porządek obrad:

1. Wybór prowadzącego obrady.
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Prezentacja gospodarza konferencji.
4. Sprawozdanie z działalności Kolegium.
5. Powołanie komisji:

- Mandatowej,
- Skrutacyjnej,
- Uchwał i Wniosków.

1. Dyskusja nad sprawozdaniem i przyjęcie rezygnacji przewodniczącego Kolegium.
2. Wybory przewodniczącego Kolegium.
3. Część szkoleniowa.
4. Reforma administracyjna kraju, zmiany w statucie działania Kolegium.
5. Licencje sędziowskie.

Zgodnie z przyjętym porządkiem obrad Ryszard Więckowski przedstawił sprawozdanie z działalności Kolegium Sędziów PZSzach, oraz uzasadnił decyzję rezygnacji z przewodniczącego Kolegium (nie możliwość połączenia dwóch funkcji przewodniczącego Komisji Sportowej PZSzach i przewodniczącego Kolegium Sędziów funkcji). Po przerwie, przed dyskusją nad sprawozdaniem z działalności Kolegium Sędziów PZSzach, postanowiono wybrać składy poszczególnych komisji. Powołano następujące komisje w składach:

- Mandatowa: Stefan Hałubek i Stanisław Górecki,
- Skrutacyjna: Wilhelm Dańczak, Waldemar Kopydłowski i Kazimierz Turek,
- Uchwał i Wniosków: Edward Jaworski, Jacek Matlak i Andrzej Irlak,
- Protokolant: Jacek Janicki.

Przewodniczący Komisji Mandatowej S. Hałubek przedstawił na podstawie listy obecności delegatów liczbę osób uprawnionych do brania udziału w głosowaniach. W dyskusji głos zabrał dr A. Filipowicz, który przedstawił w krótkim wystąpieniu problem konfliktu między nim a Prezesem PZSzach. Okazało się, że dzięki Prezesowi PZSzach nie mógł on wystąpić w charakterze sędziego na Olimpiadzie Szachowej, co nie wpływało na udział w Olimpiadzie drugiego sędziego. Prezes PZSzach zatelefonował do dr A. Filipowicza żądając niedopuszczenia A. Filipowicza do pełnienia funkcji sędziego na Olimpiadzie. Sprawa ta wstrząsnęła uczestnikami obrad. Podjęto uchwałę o krytycznej ocenie decyzji Prezesa PZSzach w sprawie niezaakceptowania dr A. Filipowicza na sędziego Olimpiady Szachowej. Kontynuując A. Filipowicz przybliżył obraz Olimpiady, na którą pojechał w charakterze obserwatora. Ostrzegł, przedstawiając problemy K. Przysieckiego związane z przyjazdem i wyjazdem z Olimpiady, przed podróżami po krajach byłego ZSRR.

Kajetan Przysiecki poruszył sprawę autonomiczności finansowej Kolegium Sędziów (chodzi o budżet na działalność związaną z Kolegium Sędziów i uniezależnienie się od PZSzach), który mógłby uchronić w przyszłości innych sędziów od przykrych niespodzianek.

Następnie przyjęto wniosek o zryczałtowanie wynagrodzenia dla przewodniczącego Kolegium (pełnienie tej funkcji wymaga poświęcenia dużej ilości czasu i wysiłku). Do dyskusji włączył się Tadeusz Honza stawiając wniosek o wyodrębnienie subkonta z konta PZSzech dla Kolegium Sędziów. Konferencja przyjęła ten wniosek. Kontynuując T.Honza ocenił sprawozdanie R.Więckowskiego jako oparte o zbyt małą liczbę faktów. Skrytykował masowość zbyt dużej produkcji sędziów ❖
Miroslaw Gneciak zwrócił uwagę na następujące sprawy:

- lepszego przygotowania materiałów do konferencji, które należy rozesłać miesiąc przed konferencją,
- umieszczenia w biuletynie jednoznacznej oceny przepisu mat kończy gręsu
- sprawę pijaństwa dwóch członków Zarządu PZSzech, z których jeden jest również członkiem Kolegium (nie chciał ujawnić danych osób, których ma ten zarzut dotyczyć).

R.Więckowski ostatni zarzut M.Gneciaka określił jako szkalowanie członków Kolegium ponieważ wyżej wymieniony nie chce podać konkretnych osób, ani faktów nadużywania alkoholu w Kolegium, po czym zakończył dyskusję na ten temat.

Zakończono dyskusję nad sprawozdaniem i przystąpiono do głosowania nad przyjęciem sprawozdania i rezygnacją Ryszarda Więckowskiego ze stanowiska przewodniczącego Kolegium Sędziów PZSzech.

Wynik głosowania: za 32 głosy, wstrzymujące 3 głosy, przeciw 3 głosy.

Po przerwie obiadowej odbyło się głosowanie w sprawie tajności wyborów przewodniczącego Kolegium Sędziów PZSzech.

Wyniki głosowania: za 35 głosów, wstrzymujące 3 głosy, przeciw 0 głosów.

Do wyborów zgłoszono trzech kandydatów: Tomasz Delega, Zygmunt Ryll i Ulrich Jahr. Na kandydowanie nie wyrazili zgody Zygmunt Ryll i Ulrich Jahr.

Po rezygnacji dwóch z trzech kandydatów, Tomasz Delega wygłosił jako jedyny swoje przemówienie wyborcze.

Po zakończeniu przemówienia M.Gneciak spytał co zrobił przez 6 miesięcy T.Delega pełniąc obowiązki przewodniczącego Kolegium Sędziów PZSzech?

T.Delega odpowiedział, że przygotował wdrożenie licencji sędziowskich, konferencję w Krynicy oraz przejście ewidencji sędziowskiej i uporządkowanie jej.

Marian Bocheński spytał o opracowanie systemu oceny aktywności sędziów okręgowych i uzupełnienie braków na liście sędziów klas centralnych. T.Delega odpowiedział, iż co do oceny aktywności sędziów same okręgi oceniały i przekazywały te oceny do Kolegium Sędziów. Co do uzupełnienia braków na liście sędziów klas centralnych, mistrzostw licencji sędziowskich ma tą listę zaktualizować. Stwierdził również, że w miarę możliwości finansowych będą przeprowadzane wizytacje zawodów rangi MPrawozstow Polski mające na celu ocenę pracy sędziów. Ocena będzie jawna.

Na tym zakończono część wyborczą (komisje zajęły się przygotowaniem kart do głosowania) i przystąpiono do części szkoleniowej, którą poprowadził dr A.Filipowicz. Omówił on różnice w przepisach dotyczących gry błyskawicznej, szachów szybkich i klasycznych. W przerwie wykładu dr A.Filipowicza dokonano głosowania nad wyborem Tomasza Delegi na przewodniczącego Kolegium Sędziów PZSzech (załącznik nr 4). Wyniki głosowania: za 34 głosów, wstrzymujące 1 głos, przeciw 3 głosy.

Po głosowaniu wykład swój dokończył dr A.Filipowicz czym zakończył pierwszy dzień obrad konferencji.

Dzień drugi ❖ nie dziela, 6 grudnia

W tym dniu zgodnie z planem konferencji miano przedyskutować zmiany w statucie działania Kolegium. Jednakże z powodu niemożności zaznajomienia się wcześniej z treścią zmian przez uczestników obrad, uchwalono by sprawą tą zająć się na kolejnej konferencji, która ma się odbyć na trzy tygodnie przed Walnym Zjazdem PZSzech. Upoważniono także Kolegium do opracowania nowego regulaminu działania i przedstawienie go do zatwierdzenia przez konferencję sędziów, a następnie przez PZSzech.

Po przyjęciu tych uchwał Paweł Suwarski przystąpił do omówienia zmian w regulaminie klasyfikacyjno-rankingowym PZSzech. Po nim zabrał głos dr A.Filipowicz omawiając strukturę administracyjną FIDE. Następnie nowo wybrany przewodniczący Kolegium Sędziów omówił zasady i sposób wprowadzenia licencji dla sędziów szachowych (załącznik nr 5). Tomasz Delega zaproponował poszerzenie składu Kolegium Sędziów o dwie osoby: Ulrich Jahr i Jacek Janicki. Uczestnicy konferencji w głosowaniu przyjęli propozycję Przewodniczącego Kolegium.

Dr A.Filipowicz zaproponował umieszczenie podziękowań dla Zygmunta Rylla za przygotowanie konferencji, po czym przystąpiono do głosowania nad przyjęciem uchwał konferencji. Wyniki głosowania (brak trzech głosów ze względu na konieczność wcześniejszego wyjazdu): za 35 głosów, wstrzymujące 0 głosów, przeciw 0 głosów.

Konferencję zakończył Kol. R.Więckowski refleksją nad swoją 7 letnią pracą w Kolegium Sędziów PZSzech.

Załączniki:

- Protokół Komisji Mandatowej.
- Protokół Komisji Uchwał i Wniosków.

Protokół Komisji Uchwał i Wniosków z XV Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych ❖ Krynica 5-6 grudnia

1. Konferencja przyjmuje sprawozdanie z działalności Kolegium.
2. Konferencja przyjmuje rezygnację Ryszarda Więckowskiego z funkcji Przewodniczącego i dziękuje za dotychczasową współpracę.
3. Konferencja akceptuje wybór nowego przewodniczącego Tomasz Delegę oraz uzupełnienie składu Kolegium o następujące osoby: Ulrich Jahr i Jacek Janicki.
4. Ustala się terminu kolejnej Konferencji na trzy tygodnie przed Walnym Zjazdem PZSzech.
5. Upoważnia się Kolegium do opracowania nowego regulaminu działania i przedstawienie go do zatwierdzenia go przez Konferencję Sędziów, a następnie przez Walny Zjazd PZSzech.
6. Zobowiązuje się Kolegium PZSzech do przygotowania przed każdą konferencją materiałów będących tematem obrad i do rozesłania ich do Kolegiów Wojewódzkich.
7. Konferencja upoważnia Przewodniczącego do pobierania zryczałtowanego wynagrodzenia za pracę na tym stanowisku.
8. Konferencja wnioskuję do Zarządu PZSzech o wyodrębnienie subkonta z konta PZSzech dla Kolegium Sędziów.
9. Konferencja zobowiązuje Kolegium do występowania do FIDE w sprawie interpretacji przepisów gry w niejasnych przypadkach.
10. Konferencja ocenia krytycznie decyzję Prezesa PZSzech, który uniemożliwił udział Andrzeja Filipowicza w charakterze sędziego Olimpiady Szachowej.
11. Konferencja składa podziękowania Zygmuntovi Ryllovi za zorganizowanie Konferencji.
12. Konferencja zobowiązuje Kolegium do przekazywania Kolegium Wojewódzkim zaistniałych zmian w przepisach gry.

Podpisano: Edward Jaworski, Jacek Matlak, Andrzej Irlik.

Protokół Komisji Mandatowej z XV Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych ❖ Krynica 5-6 grudnia 1998.

Komisja w składzie: Stefan Hałubek, Stanisław Górecki na podstawie listy obecności stwierdza, że na ogólną ilość uprawnionych do udziału w XV Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych Krynica 5-6 grudnia 1998 wynoszącą: 1) uprawnieni z Okręgów 28 osób, obecnych 28 osób, 2) Uprawnieni członkowie Kolegium Sędziów PZSzech 7 osób, obecnych 7 osób, 3) Sędziowie klasy międzynarodowej 3 osoby, obecnych 3 osoby. Ogółem zgłoszonych delegatów 38 osób, obecnych 38 osób. Ponadto zaproszeni sędziowie ❖ gospodarzy ❖ w liczbie 3 osoby bez mandatów

Komisja stwierdza, że XV Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych Krynica 5-6 grudnia 1998 jest prawomocna do podejmowania uchwał

Podpisano: Stefan Hałubek, Stanisław Górecki.

2. XV Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych

Warszawa 6 marca 1999

Konferencję otworzył Tomasz Delega, przywitał zebranych i zaproponował na przewodniczącego konferencji Andrzeja Filipowicza (kandydatura przyjęta jednogłośnie), a na protokolantów Eugeniusza Krysiaka z Warszawy i Ulricha Jahra z Bydgoszczy. Następnie wybrano komisję mandatową w składzie Jacek Janicki i Bogdan Obrochta oraz

komisję uchwał i wniosków, do której zostali wybrani Andrzej Irlík i Janusz Augustowski.

Sprawozdanie z działalności Kolegium Sędziów PZSzech za okres 6.XII.98-6.III.99 przedstawił Tomasz Delega. Zwrócił uwagę na następujące PZSzech

- prowadzona jest lista sędziów posiadających licencję,
- wykonano zestawienie aktywności sędziowskiej za 1998 r,
- opracowano nowy regulamin działania Kolegium,
- wydano biuletyn sędziowski Nr 1/99,
- w opracowaniu są nowe zasady egzaminowania sędziów na kursach,
- rozliczenie finansowe wpływów i wydatków Kolegium.

Brak było protokołu z konferencji w Krynicy. Protokół ten został doręczony przewodniczącemu dopiero w dniu 6 marca przed następną konferencją.

W dyskusji U.Jahr poinformował, że napisał pierwszy biuletyn Kolegium w oparciu o własne niepełne notatki, a kilku sędziów zgłosiło zastrzeżenia, iż w sprawozdaniu nie podano pełnych materiałów z konferencji w Krynicy.

Jacek Janicki poinformował, że był chory, potem przesłał przewodniczącemu Kolegium dyskietkę z protokołem, która nie dotarła do adresata i w końcu ten protokół przywiózł dopiero na konferencję w Warszawie.

Andrzej Filipowicz poruszył sprawę artykułu T.Delegi o macie w biuletynie Nr 1. Kolegium Sędziów powinno wyjaśnić tę sprawę. Mówca czekał trzy miesiące, aż sędziowie przeczytają przepis na ten temat i przyznają się do błędu. Według przepisów ma kończyć partię. Ponadto są do wglądu podręczniki jugosłowiańskie o sędziowaniu i poprzednie edycje kodeksu szachowego. Zaproponował, aby Kolegium przenieść czasopisma ♠64♠, Szachmaty w Rosji, Chess Biuletyn itp. W sprawach precedensowych Kolegium powinno wytypować kilku doświadczonych sędziów do opiniowania określonych przypadków i dopiero potem podejmować decyzje. Wszystkie uchwały powinny być przekazywane do wiadomości sędziom. Ze swej strony A.Filipowicz będzie publikować w Szachistice informacje dla sędziów. Obecnie sędziowanie stało się trudnym zadaniem. Sędzia musi mieć refleks, poważne umiejętności szachowe i głęboką wiedzę w zakresie przepisów. Pożądana jest znajomość języka angielskiego, który został uznany za podstawowy w FIDE.

Antoni Olczyk powiedział, że przedstawiony w artykule T.Delegi materiał w sprawie mata nie jest pełny; brak tempa gry oraz trybu reklamacji. Wątpliwości nasuwa też brak definicji materiału matującego w chwili opadnięcia chorągiewki sygnalizacyjnej.

Tomasz Delega powiedział, że Kolegium powinno zajmować się sprawami merytorycznymi, przesłany przez A.Filipowicza materiał będzie omówiony na posiedzeniu Kolegium.

Tadeusz Derlacz wskazał, że najlepszym sędzią jest osoba obecna na sali, ale niewidoczna dla zawodników, dopóki w zawodach nie ma konfliktów czy reklamacji. Należy oddzielić szachy międzynarodowe od szachów małych. Zbytńa drobiazgowość w przepisach nie służy sprawie, a sędzia nie jest w stanie obserwować wszystkich partii naraz. Z tego powodu przepisy powinny być wpraszcane.

Janusz Augustowski zgodził się z podziałem przedmówcy. Sędziuje od 20 lat, w sytuacjach skrajnych stara się podejmować szybkie decyzje. Wielu zawodników nie zna przepisów, często powodują oni sytuacje konfliktowe w oparciu o opinie, które otrzymali na podstawie niepełnej informacji.

Jan Frankiewicz stwierdził, że przepisy powinny być precyzyjne np. komentarz o niezauważonym macie na szachownicy jest o tyle nieprecyzyjny, że brak w regulaminach stwierdzenia o terminie odwoławczym.

Zygmunt Ryll stwierdził, że znane mu są przypadki publicznej krytyki sędziów prowadzących zawody przez innych sędziów w danej chwili nie sędziujących turnieju. Ktokolwiek uczyni błąd, drugi sędzia nie powinien wyrażać opinii publicznie, ale omówić problem w imię solidarności sędziowskiej. Uważa ponadto, że przepisy muszą być takie same w wielkich turniejach międzynarodowych jak i w zawodach lokalnych.

Tomasz Delega, w odpowiedzi na dyskusję, skomentował zgłoszone uwagi:

- sędziowskie przypadki sporne i problemowe będą omawiane w biuletynie Kolegium,
- sędziowie posiadający licencję muszą sędziować w sposób profesjonalny,
- regulaminy zawodów powinny określać czas odwołań.

Andrzej Filipowicz zgodził się z T.Delegą i stwierdził, że Kolegium powinno opracować wytyczne do regulaminów turniejowych zawodów w Polsce o sposobie i terminach składania reklamacji.

Ulrich Jahr stwierdził, że sędziowie, jak w każdym innym środowisku, nie są jednomyślni. Jest to spowodowane różnicą posiadanych wiadomości, stopniem opanowania przepisów, a przede wszystkim doświadczeniem turniejowym.

Zadaniem każdego sędziego jest stałe podnoszenie swoich kwalifikacji, czytanie przepisów i biuletynów sędziowskich oraz udział w szkoleniach i konferencjach sędziowskich. Biuletyn sędziowski ma być pomocą dla środowiska sędziowskiego, natomiast przepisy w kodeksie szachowych powinny być zgodne z przepisami FIDE.

Po zakończeniu dyskusji Jacek Janicki (komisja mandatowa) poinformował zebranych, że wydano 20 mandatów na konferencję dla sędziów z 12 nowych województw. Maksymalna liczba mandatów wynosiła 64. U.Jahr stwierdził, że niewielka frekwencja na konferencji jest spowodowana brakiem jakiegokolwiek dotacji dla sportu w I kwartale br. oraz reformą administracyjną, w wyniku której nowe okręgi dopiero się organizują. W związku z tym zaproponował, aby obecną konferencję uznać jako kontynuację obraz z Krynicy.

J.Augustowski zaproponował przegłosowanie uznania konferencji jako rozpoczętej w drugim terminie. Konferencja w głosowaniu jawnym przyjęła tę propozycję. Jednocześnie A.Filipowicz zaproponował, aby w przyszłości Kolegium zaproponowało bardziej realną liczbę mandatów na kolejną konferencję.

W kolejnym punkcie obrad Ulrich Jahr przedstawił propozycję nowelizowanego regulaminu działania Kolegium Sędziów PZSzech. Pisemne uwagi w tej sprawie zgłosili Stanisław Górecki z Sokolowa Podl., Andrzej Filipowicz z Warszawy oraz Edward Jaworski ze Słupska. W oparciu o te uwagi oraz własne spostrzeżenia T.Delega i U.Jahr opracowali nowelizację regulaminu przedyskutowanego na konferencji w Krynicy, kiedy to podjęto uchwałę o przeniesieniu ostatecznego opiniowania regulaminu na konferencję w Warszawie.

W dyskusji nad projektem regulaminu wzięli udział Tadeusz Derlacz, Stanisław Górecki, Jan Frankiewicz, Andrzej Filipowicz, Zbigniew Czajka, Janusz Augustowski, Tomasz Delega, Zygmunt Ryll oraz Ulrich Jahr. Dyskusja była prowadzona kolejnymi paragrafami i po zakończeniu omawiania kolejnego punktu głosowana przez obecnych sędziów posiadających mandaty. Po przegłosowaniu ostatniego paragrafu konferencja przyjęła uchwałę upoważniającą T.Delegę i U.Jahra do opracowania ostatecznej wersji regulaminu działania Kolegium i przedstawienia jej do zatwierdzenia na Walnym Zjeździe PZSzech w dniu 27 marca br.

Komisja wnioskowa przedstawiła projekt uchwały konferencji:

- 1) W trudnych przypadkach sędziowskich należy powoływać ekspertów, a Kolegium wydając wyrok może brać pod uwagę opinie tych ekspertów.
- 2) Konferencja popiera apel Zygmunta Rylla o etykę w środowisku sędziów szachowych.
- 3) Kolegium Sędziów PZSzech opracuje wytyczne odnośnie umieszczania w regulaminach turniejowych terminów odwołań.
- 4) Kolegium Sędziów PZSzech ustali liczbę delegatów z poszczególnych województw na następną konferencję.

Powyższa uchwała została przyjęta 19 głosami, przy jednym głosie wstrzymującym.

W wolnych wnioskach Zbigniew Czajka stwierdził, że w ocenie aktywności sędziów należy również brać pod uwagę ich wiedzę i doświadczenie.

Tomasz Delega przekazał, że Kolegium będzie wnioskować o delegowanie na zawody ogólnopolskie obserwatora z ramienia Kolegium.

Andrzej Filipowicz podziękował przewodniczącemu Kolegium za profesjonalne przygotowanie materiałów dotyczących konferencji.

3. REGULAMIN DZIAŁANIA KOLEGIUM SĘDZIÓW PZSzech

Zatwierdzony na Konferencji w Warszawie w 1999 r.

§ 1. Wstęp

- 1.1. Kolegium Sędziów Polskiego Związku Szachowego, zwane dalej Kolegium, jest autonomicznym organem w strukturze Związku, podległym Walnemu Zgromadzeniu Delegatów Szachowego,
- 1.2. W skład Kolegium wchodzi sędziowie wybrani na Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych.
- 1.3. Kolegium wprowadza i nowelizuje przepisy i regulaminy szachowe w oparciu o postanowienia FIDE.
- 1.4. Kolegium jest najwyższym w Polsce gremium orzekającym w sprawach interpretacji przepisów szachowych.
- 1.5. Kolegium decyduje o sprawach związanych z działalnością sędziowską Związku.

§ 2. Struktura, ustanawianie władz, kadencja

- 2.1. W strukturze organizacji sędziowskiej wyróżnia się:

- Kolegium Sędziów PZSzech,
- kolegia sędziowskie wojewódzkich związków szachowych.
- 2.2. W skład Kolegium wchodzi przewodniczący oraz czterech do siedmiu członków.
- 2.3. Przy wojewódzkich związkach szachowych mogą być powoływane wojewódzkie kolegia sędziów, podległe merytorycznie Kolegium.
- 2.4. Wojewódzkie Kolegia sędziowskie działają na podstawie regulaminu, zatwierdzonego przez Kolegium.
- 2.5. Przewodniczącego Kolegium oraz członków Kolegium wybiera, na okres kadencji władz Polskiego Związku Szachowego, Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych.
- 2.6. Zmiany w czasie trwania kadencji
- 2.6.1. Przed upływem kadencji przewodniczący Kolegium może być odwołany przez organ powołujący.
- 2.6.2. Rezygnacja przewodniczącego Kolegium w czasie kadencji lub przypadek losowy uniemożliwiający pełnienie funkcji, upoważnia członków Kolegium do wyznaczenia spośród siebie p.o. przewodniczącego Kolegium, do czasu najbliższej Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych.
- 2.6.3. Przewodniczący Kolegium ma prawo uzupełniania składu w czasie trwania kadencji.
- 2.6.4. Kolegium ma prawo odwołać ze swego składu członka, jeżeli:
 - a) nie uczestniczył w dwóch kolejnych posiedzeniach Kolegium, bez podania przyczyny absencji,
 - b) nie wykonał powierzonych mu zadań w należytej formie lub terminie,
 - c) zawiódł pod względem fachowym lub etycznym.

§ 3. Zadania, prawa i obowiązki, ważność uchwał

- 3.1. Zadaniem Kolegium jest:
 - a) współpraca z Zarządem PZSzech i jego agendami,
 - b) opiniowanie regulaminów zawodów centralnych,
 - c) orzekanie, na podstawie obowiązujących przepisów FIDE, w sprawach precedensowych, powstałych podczas turniejów szachowych w Polsce,
 - d) orzekanie, jako ostateczna instancja, w sprawach odwoławczych od decyzji sędziego głównego na zawodach krajowych, o ile regulamin tychże przewiduje możliwość takiego odwołania,
 - e) ocena pracy, badanie aktywności oraz nadzór nad działalnością sędziów szachowych, prowadzenie ewidencji sędziów,
 - f) wydawanie licencji upoważniających do sędziowania zawodów dla arbitrów klas centralnych,
 - g) organizowanie kursów sędziowskich i nadawanie klas centralnych: pierwszej i państwowej,
 - h) wnioskowanie do Zarządu PZSzech w sprawie występowania do FIDE o nadanie tytułu sędziego klasy międzynarodowej,
 - i) wnioskowanie o ustalenie stawek ekwiwalentu sędziowskiego i wysokości innych opłat dla sędziów,
 - j) wnioskowanie o nadanie, wyróżniającym się sędziom, honorowych odznak PZSzech,
 - k) okresowe zawieszanie uprawnień sędziowskich, w przypadkach stwierdzenia zaniechania obowiązków, popełnienia czynu naganego względnie nie licującego z zasadami etyki sportowej przez sędziego,
 - l) informowanie środowiska sędziowskiego w Polsce o zmianach przepisów gry i turniejowych oraz interpretacjach sędziowskich, poprzez wydawanie cyklicznych biuletynów sędziowskich,
 - m) sporządzanie rocznych sprawozdań z działalności.
- 3.2. Przewodniczący kieruje całością działań Kolegium, w szczególności:
 - a) poprzez delegata PZSzech współpracuje z FIDE w zakresie spraw sędziowskich oraz przepisów gry i turniejowych,
 - b) wnioskuje o odwołanie członków Kolegium,
 - c) zwołuje posiedzenia i przewodniczy im w oparciu o ustalony porządek,
 - d) ustala ramowe plany działania na okres kadencji,
 - e) ustala zakres prac i zadań dla członków Kolegium,
 - f) organizuje prace administracyjne i wydawnicze Kolegium.
- 3.3. Członkowie Kolegium mają obowiązek:
 - a) uczestniczenia w zebraniach Kolegium z głosem stanowiącym,
 - b) wykonywania zadań wyznaczonych przez przewodniczącego.
- 3.4. Członkowie Kolegium mają prawo zgłaszania wniosków merytorycznych.
- 3.5. Uchwały Kolegium zapadają zwykłą większością głosów.

§ 4. Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych

- 4.1. Z inicjatywy Kolegium, raz w roku zbiera się Ogólnopolska Konferencja Sędziów, zwana dalej Konferencją, w której uczestniczą w, zwana dalej delegatami:
 - a) członkowie Kolegium (na koszt PZSzech),
 - b) sędziowie klasy FIDE,
 - c) sędziowie typowani przez kolegia wojewódzkie, na podstawie ustalonego klucza mandatów.
- 4.2. Kolegium zwołuje Nadzwyczajną Konferencję Sędziowską na pisemny wniosek delegatów przynajmniej 8 wojewódzkich kolegiów sędziów.
- 4.3. Mandat delegata na konferencję może otrzymać jedynie sędzia klasy centralnej posiadający aktualną licencję sędziowską, z uwzględnieniem opłaty rocznej określonej komunikatem organizacyjno-finansowym PZSzech.
- 4.4. Konferencja wybiera przewodniczącego Kolegium na następną kadencję, a także skład Kolegium w liczbie zaproponowanej przez wybranego przewodniczącego. Prawo zgłaszania kandydatur przysługuje delegatom na konferencji.
- 4.5. Delegaci na Konferencję są obowiązani przekazywać wiadomości z przebiegu obrad do wojewódzkich kolegiów sędziowskich. Są też uprawnieni do przedstawiania na konferencji wniosków z kolegiów wojewódzkich.
- 4.6. Zadaniem Konferencji jest wymiana poglądów, szkolenie i przekazywanie środowisku nowych przepisów oraz interpretacji sędziowskich.
- 4.7. Konferencja dokonuje corocznej oceny pracy Kolegium, na podstawie sprawozdań merytorycznych i finansowych oraz kontroli działalności informacyjno-szkoleniowej Kolegium (ocena biuletynów i materiałów szkoleniowych oraz wykładów na kursach i kursokonferencjach sędziowskich).
- 4.8. Uchwały Konferencji zapadają zwykłą większością głosów.
- 4.9. W Konferencji mogą uczestniczyć, dla celów szkoleniowych, sędziowie nie będący delegatami. Każdy sędzia klasy centralnej powinien uczestniczyć przynajmniej raz na pięć lat w takiej konferencji, pod rygorem utraty ważności licencji.

§ 5. Finansowanie

- 5.1. Preliminarz finansowy, związany z działalnością Kolegium, zatwierdza Zarząd PZSzech na wniosek przewodniczącego Kolegium.
- 5.2. W preliminarzu finansowym powinny być uwzględnione środki na szkolenie sędziów oraz działalność Kolegium. Preliminarz może być przekroczony o kwoty stanowiące dochody własne Kolegium jak również o wpływy z tytułu opłat za licencje sędziowskie.
- 5.3. W ramach zatwierdzonego preliminarza, przewodniczący Kolegium jest uprawniony do:
 - a) dysponowania środkami na organizację posiedzeń, kursów i konferencji sędziowskich,
 - b) wnioskowanie o zawarcie umów z funduszu bezosobowego,
 - c) składania zamówień na druki,
 - d) dokonywania innych rozliczeń wynikających z preliminarza.

§ 6. Postanowienia końcowe

- 6.1. Regulamin działania Kolegium został zaopiniowany przez Ogólnopolską Konferencję Sędziów Szachowych w dniu 6 marca 1999 r oraz zatwierdzony uchwałą Walnego Zgromadzenia Delegatów PZSzech, w dniu 27 marca 1999 r.
- 6.2. Każdorazowe zmiany regulaminu Kolegium wymagają uchwały Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych i późniejszego zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie Delegatów PZSzech.
- 6.3. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu należy do Kolegium Sędziów PZSzech.

4. Skróit protokołu z posiedzenia Kolegium Polskiego Związku Szachowego

Warszawa, 8 maja 1999 r.

Obecni: Tomasz Delega przewodniczący Kolegium, Jan Frankiewicz - Kielce, Ulrich Jah - Bydgoszcz, Jacek Janicki - Wrocław, Kajetan Przysiecki - Gorzów Wlkp., Zygmunt Ryll - Skawina, Paweł Suwarski - Warszawa, Czesław Tomasz Delega przewodniczący

Kolegium obradowało w pełnym składzie.

Porządek posiedzenia:

1. Podsumowanie Ogólnopolskiej Konferencji Sędziowskiej w Warszawie
2. Sprawy Kolegium na Walnym Zjeździe PZSzech
3. Centralny Kurs Sędziowski
4. Sprawy różne

Ad. 1. Zdaniem U. Jahra Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych, która odbyła się w Warszawie w dniu 6 marca 1999 roku, spełniła oczekiwania. Frekwencja nie była liczna, ale załatwiono sprawy przewidziane w porządku obrad. Przede wszystkim uchwalono nowy regulamin działania Kolegium Sędziów Polskiego Związku Szachowego oraz upoważniono przewodniczącego Kolegium do przedstawienia regulaminu do akceptacji Walnemu Zgromadzeniu Delegatów PZSzech. Należy się cieszyć, że środowisko sędziowskie zatwierdziło ten, podstawowy w naszej działalności, dokument.

Ad. 2. T. Delega przedstawił zgromadzonym w dużym skrócie przebieg Walnego Zgromadzenia Delegatów (WZD) PZSzech. WZD nie podjął żadnej uchwały, ponieważ w momencie przejścia do głosowania nad uchwałami nie było już na sali wymaganej quorum (z ogólnej liczby 65 delegatów, ok. godz. 16.00, na sali pozostało tylko 30). W związku z powyższym nie został zatwierdzony regulamin działania Kolegium Sędziów. Zaproponował, aby regulamin, jako dokument uchwalony przez Ogólnopolską Konferencję Sędziów Szachowych, uznać za obowiązujący. Po dyskusji zebrani postanowili, że regulamin, jako nie zatwierdzony przez WZD będzie dokumentem zalecanym do stosowania i zostanie opublikowany w najbliższym biuletynie Kolegium.

Ad. 3. (omawiany na prośbę przewodniczącego na koniec zebrania) T. Delega poinformował zebranych, że planowany w Łukowie w dniach 23-27 czerwca centralny kurs sędziowski nie odbędzie się z powodu rezygnacji organizatora z przeprowadzenia w tym samym terminie festiwalu szachowego. U. Jahra zaproponował zorganizowanie kursu w miejscowości Sępólno Krajeńskie, w terminie 1-4 września br. Przyjazdy na kurs we wtorek 31 sierpnia, zajęcia szkoleniowe od środy do piątku, w sobotę egzaminy. Zakwaterowanie i wyżywienie w cenie ok. 35 zł od osoby, pokoje z łazienkami, sala wykładowa nieodpłatnie. Zebrani jednogłośnie przyjęli propozycję.

K. Przysiecki przedstawił stan prac związany z przygotowaniem testów na Centralny Kurs Sędziowski (CKS). Gotowe są, lub wymagają niewielkich poprawek, testy z rankingu oraz z systemu szwajcarskiego. Ustalono, że do dnia 30 czerwca koledzy J. Janicki, Z. Ryll i Cz. Szmigielski przygotowują i przekażą K. Przysieckiemu pytania testowe z przepisów gry. K. Przysiecki zobowiązał się do przekazania do dnia 15 sierpnia wszystkim członkom Kolegium gotowych testów egzaminacyjnych.

Z. Ryll przypomniał ramowy program zajęć na kursie sędziów szachowych klas centralnych zatwierdzony na posiedzeniu Kolegium we wrześniu ubiegłego roku. Ustalono, że zgłoszeni na kurs słuchacze muszą posiadać ważne licencje sędziowskie. Dla kandydatów na klasę państwową wymagane jest posiadanie licencji sędziego klasy pierwszej, obecność na liście aktywności sędziowskiej, sprawozdanie z prowadzonych zawodów, opłata 100,- zł za kurs. Dla kandydatów na klasę pierwszą obowiązuje posiadanie licencji okręgowej klasy drugiej, zgoda na kurs przez upoważnionego przedstawiciela Okręgu, opłata za kurs 45,- zł. Ponadto słuchacze kandydujący na klasę pierwszą powinni przynieść ze sobą po dwa zdjęcia, potrzebne do otrzymania licencji centralnej oraz kserokopie badań lekarskich i ubezpieczenia na 1999 r.

W kursie centralnym będą mogli również wziąć udział kandydaci na drugą klasę sędziowską. W takim przypadku potrzebne jest skierowanie na kurs przez właściwy terytorialnie okręg i opłata 20,- zł. Kolegium Sędziów PZSzech wyda sędziemu klasy drugiej zaświadczenie o zdaniu egzaminu, ale klasę sędziowską nada właściwy Wojewódzki Związek Szachowy, pod warunkiem wykupienia licencji.

Podczas posiedzenia ustalono również, że słuchacze, którzy nie zaliczą egzaminu, mogą zdawać egzamin na następnym kursie centralnym, bez potrzeby ponownego uczestniczenia w zajęciach kursu.

4. Sprawy różne - Podpowiadanie zawodnikom w MP do lat 10 - sprawa H. Fojcik

T. Delega przedstawił protest UKS Akcja Katolicka Gdańsk 1997, w sprawie podpowiadania na mistrzostwach Polski junierek do lat 10 w Wiśle, sędziowanych przez Halinę Fojcik, sędziego klasy państwowej. P. Suwarski przedstawił wyjaśnienia H. Fojcik opisane w sprawozdaniu z zawodów. Kolegium postanowiło: ukarać naganą sędziego Halinę Fojcik za następujące przewinienia:

- sędziowanie zawodów bez ważnej licencji sędziowskiej,
- sędziowanie zawodów z cyklu MP bez zatwierdzenia przez Kolegium Sędziów,
- nadesłanie sprawozdania z ponad półtoramiesięcznym opóźnieniem.

Kolegium dopatrzyło się także uchybień w pracy zespołu sędziowskiego pod przewodnictwem H. Fojcik, albowiem matka zawodniczki Hanny Leks - Elżbieta Leks przyznała się, że jej córka kilkakrotnie konsultowała się z nią, a także z trenerem P. Świąchem w trakcie trwania partii w sprawie zaproponowania remisu, bo nie wytrzymała kondycyjnie partii. Tolerowanie tego typu zachowań jest niedopuszczalne. Kolegium nie ma prawa zmieniać wyników partii a także wyników całych zawodówchem w trakcie trwania i wypowiedzieć się może jedynie Komisja Młodzieżowa PZSzech.

Kolegium Zajmowało się także na posiedzeniu sprawami interpretacji przepisów. Dyskusja na ten temat przedstawiona jest dalej w artykułach: mat znaczy mat i problematyczny pat.

5. KOMUNIKAT ORGANIZACYJNY**Centralnego Kursu Sędziów Szachowych**

W dniach 1 4 września 1999, w Sępólnie Krajeńskim (woj. Kujawsko-Pomorskie) odbędzie się centralny kurs sędziów w dniach

Zajęcia odbędą się w Ośrodku Sportowo-Rekreacyjnym klubu KRAJNA w Sępólnie Krajeńskim, Osiedle Leśne 1 (naprzeciwko dworca PKS).

Kurs rozpocznie się w dniu 1 września 99 o godz. 9⁰⁰. Przyjazdy słuchaczy w dniu poprzedzającym, 31 sierpnia, w godzinach popołudniowych. Noclegi i wyżywienie, w cenie 35,- zł za osobodzień również w Ośrodku Sportowo-Rekreacyjnym KRAJNY w Sępólnie Kraj. Ośrodek jest położony również w Ośrodku Sportowo-Rekreacyjnym Dojazdy do Sępólna Kraj. najlepiej PKS z Bydgoszczy lub Chojnic. Kolejną można dojechać do Sępólna Kraj. z Nakła n/Not lub Chojnic.

Zajęcia na kursie będą prowadzić członkowie Kolegium Sędziów PZSzech. Przewidziano 28 godzin lekcji wykładowych w dniach 1 3 września oraz egzaminy w dniu 4 wrześniowych w

Lp.	Program kursu	Ilość godzin
1.	Przepisy gry FIDE (przepisy gry, turniejowe, specjalne)	5
2.	Regulaminy i systemy rozgrywek	2
3.	System szwajcarski	4
4.	Ranking i klasyfikacja FIDE i PZSzech	5
5.	Działalność Kolegium, prawa i obowiązki sędziego	2
6.	Sprawozdawczość z zawodów	2
7.	Ocena pozycji w końcowej fazie gry	2
8.	Komputer w służbie sędziego	3
	Relacje pomiędzy sędziami, a zawodnikami	

9.	Sluchacze pytaja wykladowcy odpowiadaj	1
10.		2

Zgłoszeni na kurs słuchacze muszą posiadać ważne licencje sędziowskie. Dla kandydatów na klasę państwową wymagane jest posiadanie licencji sędziego klasy pierwszej, obecność na liście aktywności sędziowskiej, sprawozdanie z prowadzonych zawodów, opłata 100,- zł za kurs. Dla kandydatów na klasę pierwszą obowiązuje posiadanie licencji okręgowej klasy drugiej, zgoda na kurs przez upoważnionego przedstawiciela Okręgu, potwierdzona wpisem w licencji sędziowskiej, opłata za kurs 45,- zł. Ponadto słuchacze kandydujący na klasę pierwszą powinni przywieźć ze sobą po dwa zdjęcia, potrzebne do otrzymania licencji centralnej oraz kserokopię badań lekarskich i ubezpieczenia na 1999 r. Opłata za wydanie licencji sędziowskiej klasy centralnej wynosi 25,- zł.

W kursie centralnym będą mogli również wziąć udział kandydaci na okręgowe klasy sędziowskie. W takim przypadku potrzebne jest skierowanie na kurs przez właściwy terytorialnie okręg i opłata 20,- zł. Kolegium Sędziów PZSzach wyda sędziemu klasy drugiej lub trzeciej zaświadczenie o zdaniu egzaminu, ale klasę sędziowską nada właściwy Wojewódzki Związek Szachowy, pod warunkiem wykupienia licencji.

Sluchacze, którzy nie zaliczą egzaminu, mogą zdawać egzamin na następnym kursie centralnym, bez potrzeby ponownego uczestniczenia w zajęciach kursu.

Zgłoszenia do udziału w kursie należy przysyłać na adres: **Zygmunt RYLL, 32-050 SKAWINA, ul. Bukowska 5/53, z odpisem do MLKS KRAJNA, 89-400 Sępólno Kraj., Osiedle Leśne 1.** Termin nadsyłania zgłoszeń upływa z dniem 12 sierpnia 1999. W zgłoszeniu należy podać imię i nazwisko słuchacza, dokładną datę urodzenia, adres korespondencyjny oraz posiadaną klasę sędziowską.

W kopii zgłoszenia do Sępólna Kraj. należy podać również przewidywaną datę przyjazdu i rezerwację noclegów oraz wyżywienia.

W zgłoszeniu do Pana Zygmunta RYLLA należy załączyć kserokopię licencji sędziowskiej.

Opłaty za kurs i oraz pobyt w Sępólnie będą dokonywane na miejscu, po przyjeździe słuchaczy. Koszty pobytu w Sępólnie pokrywają słuchacze. Koszty organizacyjne kursu pokryje Polski Związek Szachowy.

Do dnia 25 sierpnia słuchacze otrzymają potwierdzenia przyjęcia na kurs centralny w Sępólnie.

6. Zestawienie przyznanych licencji klas centralnych na dzień 22.05.1999

nr lic.	nazwisko i imię	miejsce zamieszkania	Klasa sędziowska
67	Adolph Florian	Puck	Pierwsza
33	Błażejczak Wenanty	Zielona Góra	Państwowa
10	Bocheński Marian	Kraków	FIDE
13	Boroch Michał	Świecie	Państwowa
63	Borowski Adam	Ruda Śląska	pierwsza
29	Bubula Dominik	Limanowa	państwowa
20	Budnik Kazimierz	Bydgoszcz	pierwsza
41	Bukowski Zbigniew	Bytów	pierwsza
74	Bysiewicz Marian	Rzeszów	pierwsza
57	Chojnicki Zenon	Mielec	państwowa
45	Cichorz Stanisław	Rabka	pierwsza
54	Czajka Zbigniew	Warszawa	FIDE
24	Dańczak Wilhelm	Przemysł	pierwsza
49	Delega Tomasz	Warszawa	państwowa
3	Derlacz Tomasz	Skarżysko Kamienna	pierwsza
87	Dudanowicz Leopold	Olecko	pierwsza
14	Ewert Ryszard	Limanowa	państwowa
91	Faber Ginter	Kędzierzyn-Koźle	państwowa
22	Filipowicz Andrzej	Warszawa	FIDE

1	Frankiewicz Jan	Kielce	państwowa
27	Górecki Stanisław	Sokołów Podlaski	pierwsza
98	Grzywna Stanisław	Nowa Sarzyna	pierwsza
81	Gudojc Henryk	Giżycko	państwowa
11	Halamus Hieronim	Katowice	państwowa
68	Hałubek Stefan	Kamienna Góra	państwowa
35	Hanus Jerzy	Kielce	pierwsza
7	Hanusek Eugeniusz	Opole	pierwsza
53	Heliosz Jan	Rydułtowy	państwowa
48	Honza Tadeusz	Chorzów	państwowa
15	Irlík Andrzej	Kraków	państwowa
18	Jahr Ulrich	Bydgoszcz	FIDE
61	Janik Marcin	Świętochłowice	państwowa
32	Jankowski Franciszek	Wałbrzych	państwowa
44	Jaworski Andrzej	Słupsk	pierwsza
43	Jaworski Edward	Słupsk	państwowa
62	Kamiński Ludwik	Pszczyna	pierwsza
28	Kasperek Wiesław	Tarnów	państwowa
99	Kinasz Eugeniusz	Jarosław	pierwsza
19	Kopydłowski Waldemar	Leszno	państwowa
52	Krysiak Eugeniusz	Warszawa	państwowa
26	Kucharski Mariusz	Jasień	państwowa
59	Kuma Bogusław	Słupsk	pierwsza
85	Lasoń Marian	Łódź	pierwsza
100	Łobjko Marek	Lublin	państwowa
56	Machlowski Sławomir	Kłodzko	pierwsza
70	Madej Adam	Wadowice	pierwsza
9	Marczak Ireneusz	Lublin	państwowa
17	Maślanka Alfred	Zabrze	pierwsza
92	Matlak Jacek	Bielsko-Biała	państwowa
55	Merta Zdzisław	Reda	pierwsza

90	Michalska Maria	Toruń	pierwsza
69	Michalski Andrzej	Toruń	państwowa
51	Michalski Benedykt	Czerwieńsk	państwowa
39	Narloch Zbysław	Gdańsk	pierwsza
72	Niwiński Włodzimierz	Gliwice	państwowa
30	Obrochta Bogdan	Chorzów	pierwsza
77	Olczyk Antoni	Łódź	państwowa
79	Olejniczak Romuald	Włoszakowice	pierwsza
46	Paciejewski Henryk	Babimost	państwowa
76	Paciejewski Ryszard	Elbląg	państwowa
47	Paderewska Regina	Tczew	FIDE
101	Pawłowski Paweł	Toruń	pierwsza
40	Piaskowski Władysław	Kościan	pierwsza
88	Polkowski Zdzisław	Lublin	pierwsza
12	Polny Stefan	Miejska Górka	państwowa
23	Popławski Tadeusz	Lublin	FIDE
31	Ptaszyński Tomasz	Sosnowiec	pierwsza
16	Pych Ryszard	Kalisz	państwowa
75	Pyda Zbigniew	Lublin	pierwsza
94	Raczkowski Zygmunt	Giżycko	państwowa
71	Radwan Jan	Wadowice	pierwsza
8	Ryll Zygmunt	Skawina	FIDE
37	Ryszkiewicz Barbara	Poznań	pierwsza
36	Samson Lucjan	Kielce	państwowa
42	Sapis Witalis	Słupsk	państwowa
4	Serwa Agnieszka	Kraków	pierwsza
5	Serwa Ryszard	Kraków	państwowa
80	Staniszewski Paweł	Poznań	państwowa
60	Sumara Adam	Krynica	pierwsza
50	Suwarnski Paweł	Warszawa	państwowa
25	Szafraniec Tadeusz	Katowice	państwowa

93	Szczepaniak Zbigniew	Kalisz	państwowa
66	Szewczak Andrzej	Warszawa	państwowa
89	Szewczyk Zbigniew	Nowy Sącz	państwowa
103	Szmiigielski Czesław	Strzelin	FIDE
38	Szydełko Kazimierz	Ścinawka Średnia	pierwsza
86	Ślesiński Eugeniusz	Konin	pierwsza
2	Turek Kazimierz	Ostrowiec Świętokrzyski	państwowa
58	Ukraiński Roman	Słupsk	państwowa
84	Walczak Eugeniusz	Łódź	pierwsza
96	Wantuch Adam	Jarocin	pierwsza
97	Wielecki Zygmunt	Gdańsk	państwowa
64	Więckowski Ryszard	Wrocław	FIDE
102	Winiarczyk Władysław	Jaworzno	państwowa
65	Woda Janusz	Poznań	FIDE
21	Wodyński Bogdan	Sępólno	pierwsza
95	Wronicz Stefan	Warszawa	państwowa
73	Wydrowski Leszek	Poznań	pierwsza
34	Zapała Jan	Mszana Dolna	pierwsza
6	Zega Leszek	Białystok	pierwsza
78	Zerek Bogdan	Rzeszów	pierwsza
83	Ziółkowski Bolesław	Rudnik nad Sanem	pierwsza
82	Żochowski Wiesław	Warszawa	państwowa

7. Mat znaczy mat

Wszyscy znają już chyba słynnego "niezauważonego" mata z partii zawodniczek Kacperek-Motyka. Po moim artykule, który ukazał się w poprzednim numerze Biuletynu Kolegium (1/99), zawrzało. Na łamach prasy szachowej rozpetala się dyskusja, a ja zacząłem otrzymywać listy z różnymi opiniami w tej sprawie. Przypominam, że sprawa dotyczyła dwóch młodych zawodniczek, które kontynuowały partię, pomimo zaistnienia na szachownicy pozycji matowej. Partia zakończyła się wynikiem odmiennym, tzn. wygrała zawodniczka, która wcześniej dostała mata i taki wynik zapisały obie zawodniczki na swoich blankietach. Po zakończeniu partii, na podstawie zapisu partii, zwrócono się do sędziego z żądaniem zweryfikowania wyniku partii. Sędzia uznał reklamację i przyznał zwycięstwo tej zawodnicze, która dała mata.

1.e4 e5 2.Sf3 d5 3.Se5 He7 4.d4 f6 5.Sg4 He4 6.Se3 Sc6 7.Sc3 Gb4 8.a3 Gc3 9.bc Sge7 10.Gd3 He6 11.O-O Gd7 12.We1 Hf7 13.Gb5 Hg6 14.Gc6 Sc6 15.Sd5 Kd8 16.Gf4 Wc8 17.Sb4 Gh3 18.Sc6 bc 19.Gg3 Gg4 20.Hd2 Gf5 21.d5 c5 22.d6 Gc2 23.dc (mat-diagram) 23... Kc7 24. We7 Kc6 25. Hd6 Kb5 ... itd. 0:1

Na ostatnim posiedzeniu (Warszawa, dn. 8 maja 1999 r.) Kolegium Sędziów PZSzach ponownie zajęło się tą sprawą. Kolegium, po zapoznaniu się z interpretacją FIDE, która

mówi: Jeżeli zawodnik A dał mata zawodnikowi B, nie zdając sobie z tego sprawy i po jednym lub kilku posunięciach poddaje partię, a później zostało stwierdzone lub wykazane przez zawodnika A, że dał mata - ważny jest mat. Nie ma znaczenia, kto zauważył mata. Wydarzenia będące konsekwencją działania lub jego braku, po zakończeniu partii, są bez znaczenia. Posunięcia matujące lub patujące kończy grę, niezależnie od dalszego działania lub jego braku. ♣ zmieniło swą poprzednią decyzję i uznało że decyzja sędziego była prawidłowa, a protest jest bezzasadny. Decyzję podjęto jednomyślnie.

W poprzednim artykule zastanawiałem się, kto powinien zgłosić mata? Zgodnie z interpretacją FIDE mata może zgłosić ktokolwiek. Zastanawiałem się także, co by było gdyby mat został zauważony nie po godzinie, lecz np. następnego dnia. A co, jeżeli zostałby zauważony po zakończeniu zawodów?

Kolegium zaleca, aby w tego typu i podobnych przypadkach związanych z przebiegiem gry, regulamin zawodów określał, do kiedy można składać reklamacje. Proponujemy, aby przyjąć zapis: ♣ Reklamacje odnośnie przebiegu gry należy zgłaszać do momentu rozpoczęcia następnej rundy, a w przypadku rundy ostatniej do momentu zakończenia zawodów. ♣ Pozwoli to, naszym zdaniem, wyeliminować niepotrzebne nieporozumienia, a także możliwość ewentualnych manipulacji ze strony nieuczciwych zawodników.

Zwracamy więc honor sędziemu zawodów, panu Zenonowi Chojnickiemu, sędziemu klasy państwowej z Mielca, który podjął, w świetle interpretacji FIDE, prawidłową decyzję. Jak widać Kolegium Sędziów nie jest nieomyłne.

Tomasz Delega

8. Kontrowersyjny pat

Ponieważ uważam, że dyskusje na temat przepisów, ich interpretacji, a także konkretnych przypadków, które zdarzają się na turniejach szachowych, powodują ogólny wzrost poziomu sędziowania, na łamach tego numeru przedstawiamy przypadek, który wydarzył się niedawno na jednym z turniejów.

Partia turniejowa, drugi etap gry, godzina na dokończenie partii.

Zawodnik grający białymi wykonał posunięcie patujące (a6-a7) i nie odejmując ręki od bierki zareklamował przekroczenie czasu przez przeciwnika. Dotkniętą bierką nie można już jednak wykonać innego prawidłowego posunięcia, niż patujące. Jaki jest wynik partii? Sędzia zawodów przyznał zwycięstwo zawodnikowi grającemu białymi. Kolegium nie wypracowało w tej sprawie jednomyślnego stanowiska - głosowanie 4:4. Część kolegów twierdziła, że ponieważ bierką nie można już wykonać żadnego innego posunięcia pat jest ważniejszy i kończy grę, a wynikiem partii jest remis (analogia do mata z wcześniejszego artykułu). Reklamację należało wnieść przed dotknięciem własnej bierki (analogia do art. 4.6 przepisów gry). Drudzy uważali, że posunięcie nie zostało zakończone, więc zawodnik będący na posunięciu może wnieść reklamację przekroczenia czasu przez przeciwnika i należy ogłosić jego zwycięstwo. Zawodnik traci prawo do reklamacji dopiero po zakończeniu posunięcia (analogia do art. 9.4 przepisów gry).

Art. 6.7(a) nie precyzuje, kiedy posunięcie jest zakończone: *Ruch nie jest zakończony dopóki zawodnik nie naciśnie dzwigni zegara, z wyjątkiem sytuacji, gdy wykonane posunięcie kończy partię ze skutkiem natychmiastowym* ♣ (mat, pat, poddanie się przeciwnika, uzgodnienie remisu). Wydaje się, że posunięcie nie zostało zakończone (analogia od art. 4.7 przepisów gry) lecz z drugiej strony nie można wykonać żadnego innego prawidłowego posunięcia, niż te, które kończy grę ze skutkiem natychmiastowym [art. 6.7(a)].

Kolegium zajmie się ponownie wyżej omawianym przypadkiem na następnym posiedzeniu. Zwróciliśmy się w tej sprawie z prośbą o opinię do trzech niezależnych ekspertów - sędziów klasy międzynarodowej. Ostateczną wykładnię podamy w następnym numerze. Zachęcamy do dyskusji i czekamy na korespondencję w tej sprawie. Myślę, że może być równie ciekawa, jak ta w sprawie "niezauważonego" mata.

Tomasz Delega

9. Adresy członków Kolegium Polskiego Związku Szachowego

Tomasz Delega, 03-553 Warszawa, ul. Myszkowska 4/20 - *przewodniczący kolegium*

Jan Frankiewicz, 25-364 Kielce, ul. Wojska Polskiego 20/10 - *protesty i odwołania*

Ulrich Jahr, 85-733 Bydgoszcz, ul. Skłodowskiej-Curie 82/45 - *biuletyn kolegium*

Jacek Janicki, 53-011 Wrocław, ul. Wyścigowa 51 - *współpraca z kolegiami wojewódzkimi*

Kajetan Przysiecki, 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Gwiazdzista 18/32 - *programy komputerowe*

Zygmunt Ryll, 32-050 Skawina, ul. Bukowska 5/53 - *kursy i konferencje sędziowskie*

Paweł Suwarski, 01-136 Warszawa, ul. Sokołowska 8/88 - *współpraca z KKiR*

Czesław Szmigielski, 57-100 Strzeżel, ul. Wojska Polskiego 1b/9 - *aktywność sędziowska*

Przypominamy, sprawozdania z zawodów szachowych do oceny przez Kolegium Sędziów należy przesyłać na adres kol. Czesława Szmigielskiego. Sprawozdania do Komisji Klasyfikacji i Rankingu należy przysyłać na adres kol. Pawła Suwarskiego.

Nowopowstałe Wojewódzkie Kolegia Sędziowskie proszone są o informowanie o swoim powstaniu kol. Jacka Janickiego. Zgłoszenia na kurs sędziowski prosimy kierować do kol. Zygmunta Rylla.

Przypominamy także, że zaproponowany przez organizatora sędzia imprezy z cyklu o Indywidualne lub Drużynowe Mistrzostwo Polski ma obowiązek uzyskać akceptację Przewodniczącego Kolegium Sędziów PZSzach.